

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทนำ	
(1) ความหมายของกฎหมายรัฐสภา และความสัมพันธ์ระหว่าง กฎหมายรัฐสภา กับกฎหมายรัฐธรรมนูญ	1
(2) ประโยชน์ที่พึงได้จากการศึกษาวิชากฎหมายรัฐสภา	3
ภาคที่ 1	
วิวัฒนาการและรูปแบบของรัฐสภา	7
บทที่ 1	
วิวัฒนาการของรัฐสภา	11
1.1 วิวัฒนาการของรัฐสภาในต่างประเทศ	11
1.1.1 วิวัฒนาการของรัฐสภาอังกฤษ	11
1.1.2 วิวัฒนาการของรัฐสภาฝรั่งเศส	14
1.1.3 วิวัฒนาการของรัฐสภาอเมริกัน	17
1.2 วิวัฒนาการของรัฐสภาในประเทศไทย	19
1.2.1 ความเป็นมาของรัฐสภาในระหว่างที่มี การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช	19
1.2.2 ความเป็นมาของรัฐสภาหลัง พ.ศ. 2475	23
บทที่ 2	
รูปแบบของรัฐสภา	29
2.1 รัฐสภาในระบบประธานาธิบดี	34
2.1.1 วุฒิสภา (The Senate)	34
2.1.2 สภาผู้แทนราษฎร (The House of Representatives)	35
2.2 รัฐสภาในระบบรัฐสภา	37
2.2.1 ระบบรัฐสภาแบบสภาคู่ หรือระบบสองสภา	37
2.2.2 ระบบรัฐสภาแบบสภาเดี่ยว	40
2.3 รัฐสภาในระบอบการปกครองของไทย	41
2.3.1 วิวัฒนาการ	41
2.3.2 รัฐสภาไทยตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521	43

ภาคที่ 2	อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา	49
บทที่ 3	อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมาย	49
	3.1 อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายของรัฐสภาต่างประเทศ	49
	3.1.1 อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายของรัฐสภาอังกฤษ	60
	3.1.2 อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายของรัฐสภาฝรั่งเศส	55
	3.1.3 อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายของรัฐสภาอเมริกัน	432
	3.2 อำนาจหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายของรัฐสภาไทย	69
	3.2.1 การเสนอพระราชบัญญัติ	69
	3.2.2 การพิจารณาโดยสภาผู้แทนราษฎร	71
	3.2.3 การพิจารณาโดยวุฒิสภา	74
	3.2.4 การยับยั้งร่างกฎหมาย หรือกรณีพระมหากษัตริย์ ไม่ทรงเห็นชอบด้วย	81
	3.2.5 การพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด	82
บทที่ 4	อำนาจหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร (เปรียบเทียบของไทยและ ของต่างประเทศ)	87
	4.1 การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภา	87
	4.1.1 การตั้งกระทู้ถามในรัฐสภาไทย	87
	4.1.2 การตั้งกระทู้ถามของรัฐสภาต่างประเทศ	90
	ก. ประเทศอังกฤษ	90
	ข. ประเทศฝรั่งเศส	92
	4.2 การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจใน คณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ	93
	4.2.1 ในระบบรัฐสภาไทย	93
	4.2.2 ในระบบรัฐสภาต่างประเทศ	98
	ก. ประเทศอังกฤษ	98
	ข. ประเทศฝรั่งเศส	100
	4.3 การตั้งคณะกรรมการ	105
	4.3.1 คณะกรรมการรัฐสภาของไทย	105

	4.3.2 คณะกรรมาธิการสภาของต่างประเทศ	111
	ก. คณะกรรมาธิการของรัฐสภาอังกฤษ	112
	ข. คณะกรรมาธิการของรัฐสภาฝรั่งเศส	113
	ค. คณะกรรมาธิการของรัฐสภาอเมริกัน	119
	4.4 การควบคุมการใช้จ่ายเงิน	123
	4.4.1 การควบคุมการใช้จ่ายเงินของรัฐสภาไทย	124
	4.4.2 การควบคุมการใช้จ่ายเงินของรัฐสภาต่างประเทศ	120
	ก. รัฐสภาอังกฤษ	126
	ข. รัฐสภาฝรั่งเศส	127
	ค. รัฐสภาอเมริกัน	128
บทที่ 5	อำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบ และอำนาจหน้าที่อื่น	131
	5.1 อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบที่เกี่ยวข้องกับ	
	สถาบันประมุขของประเทศ	131
	5.1.1 การให้ความเห็นชอบในการตั้งผู้สำเร็จราชการ	
	แทนพระองค์	131
	5.1.2 การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสันตติวงศ์	132
	5.2 อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบต่อสนธิสัญญาที่ทำ	
	กับประเทศอื่น	132
	5.3 การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม	134
	5.4 การตีความรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา	135
	5.5 การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่	
	กฎหมายกำหนด	138
	5.6 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	188
	5.7 การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ	140
ภาคที่ 3	องค์กรภายในและข้อบังคับของรัฐสภา	143
บทที่ 6	องค์กรภายในของรัฐสภา	143
	6.1 การกำหนดสมัยประชุมของรัฐสภา	143

	6.2 การแบ่งงานภายในรัฐสภา	147
	6.3 ตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐสภา	148
	6.4 สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา	153
บทที่ 7	ข้อบังคับของรัฐสภา	159
	7.1 เนื้อหาในข้อบังคับ	159
	7.2 อำนาจในการบัญญัติข้อบังคับของสภาได้โดยอัตโนมัติ	160
	7.3 ลักษณะในทางกฎหมายของข้อบังคับ	160
	7.4 ความสำคัญของข้อบังคับ	161
	7.5 วิวัฒนาการของข้อบังคับสภาของไทย	162
ภาคผนวก		167
	1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2538	169
	2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	221
	3. บทความแปลเรื่อง “การจัดองค์กรภายในของรัฐสภาฝรั่งเศส”	335
	4. ประเมินความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และของ วุฒิสมาชิกเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุมสภาฯ	344
	5. ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 และข้อบังคับการ ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และข้อบังคับการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา พ.ศ. 2539	355
	6. ตัวอย่างแบบทดสอบและแนวคำตอบกระบวนวิชากฎหมายรัฐสภา	446
บรรณานุกรม		455